

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto poikkeusolojen vakuutustakuuta koskevasta valtioneuvoston asetuksen luonnoksesta

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoja poikkeusolojen vakuutustakuuta koskevasta valtioneuvoston asetuksen luonnoksesta 28.11.2025 mennessä. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja käsittelee lausunnossaan paitsi itse asetusluonnosta, myös ministeriön yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa havaitsemia vakuutustakuujärjestelmän muita kehittämistarpeita.

Asetusluonnos

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää perusteltuna säätää asetusluonnoksessa kuvatulla tavalla tarkemmin vakuutustakuuta haettaessa annettavista tiedoista sekä vakuutustakuusta perittävästä takuumaksusta. Tämä helpottaa vakuutuslaitosten valmistautumista vakuutustakuun hakemiseen ja voi osaltaan nopeuttaa prosessia ja vähentää myös sosiaali- ja terveysministeriön työmäärää lisäselvityspyyntöjen määrän vähentymisen kautta.

Liikenne- ja viestintäministeriön käsityksen mukaan kansainvälisten kuljetusten vakuutusmarkkinoita hallitsevat nykyisin ulkomaiset toimijat, jotka eivät säännöllisesti osallistu kotimaiseen sidosryhmäyhteistyöhön. Tämän vuoksi on tärkeää, että asetuksen kautta voidaan selkiyttää vakuutustakuun hakuprosessia ja hakemuksessa tarvittavia tietoja. Vakuutuslaitosten ja muiden keskeisten toimijoiden tietoisuuden varmistamiseksi olisi kuitenkin perusteltua lisätä yhteistyötä ja harjoitustoimintaa vakuutustakuuseen liittyvien asioiden osalta. Liikenne- ja viestintäministeriö on käsitellyt asiaa omassa harjoitustoiminnassaan ja tulee tekemään niin jatkossakin.

Teknisenä huomiona liikenne- ja viestintäministeriö suosittelee asetusluonnoksen toimittamista laintarkastukseen ennen esittelyä valtioneuvoston yleisistunnossa, sillä ainakin luonnoksen johtolause vaikuttaisi virheellisesti valtuussäännösten yksilöinnin osalta. Ottaen huomioon asetusluonnoksen melko teknisen ja yksityiskohtaisen sisällön, olisimme myös pitäneet perusteltuna liittää lausuntokierroksen aineistoon perustelumuiot tai muu vastaava luonnosta ja sen suhdetta vakuutustakuujärjestelmään sekä vakuutusmarkkinoihin taustoittava selvitys, mikä olisi myös helpottanut sidosryhmien näkemysten esittämistä Lausuntopalvelussa.

Muut vakuutustakuujärjestelmän kehittämistarpeet

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää sosiaali- ja terveysministeriön huomiota tarpeeseen arvioida laajemmin vakuutustakuujärjestelmän toimivuutta ja tehokkuutta normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Aiemmin kuluvana vuonna pidetyn harjoituksen perusteella vaikuttaa siltä, että vakuutustakuun käyttöönottoprosessin kesto heikentää järjestelmän tehokkuutta. Lisäksi on tärkeää huomioida puolustusliitto Naton asettamat odotukset

vakuutustakuujärjestelmälle. Olisi ensiarvoisen tärkeää, että sosiaali- ja terveysministeriön johdolla keskeisten toimijoiden yhteistyössä löydetäisiin keinot viiveiden vähentämiseen. Liikenne- ja viestintäministeriö sekä ministeriön toimialan edustajat osallistuvat mielellään tähän tärkeäksi koettuun työhön.

Liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan vakuutustakuujärjestelmän toimivuutta olisi perusteltua tarkastella myös muutoin kuin prosessin nopeuttamisen näkökulmasta. Laki poikkeusolojen vakuutustakuusta (408/2007) valmisteltiin vuosituhannen alkupuolella, jonka jälkeen kansainvälisiin kuljetuksiin liittyvät vakuutusmarkkinat ovat ministeriön käsityksen mukaan muuttuneet niin, että vahinkovakuutuksia myöntävät vakuutuslaitokset ovat pääsääntöisesti ulkomaisia toimijoita. Vakuutustakuujärjestelmässä valtio voi nykyisin tietyin ehdoin antaa valtioneuvoston ensivakuuttajalle. Sen sijaan valtio ei voi toimia ensivakuuttajana, toisin kuin ministeriön tietojen mukaan eräissä muissa eurooppalaisissa valtioissa. Näin ollen vakuutustakuu voi menettää merkityksensä, jos ensivakuuttajan myöntämää vahinkovakuutusta ei ole saatavilla. Kyseinen tilanne on ministeriön näkemyksen mukaan mahdollinen esimerkiksi vakavan sotilaallisen voimankäytön aiheuttamassa vakuutusmarkkinoiden häiriötilanteessa.

Vakuutustakuujärjestelmä on keskeinen Suomen huoltovarmuuden ja kriittisten kuljetusten näkökulmasta. Suomen ulkomaankaupan volyymistä noin 95 prosenttia kulkee kansainvälisessä meriliikenteessä, joka on Itämeren alueen jännitteiden kasvaessa haavoittuvainen ja riippuvainen vahinkovakuutusten saatavuudesta kaikissa olosuhteissa. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että vakuutustakuujärjestelmän kehittämistä arvioidaan ja tarvittaessa jatkoselvitetään poikkeusolojen vakuutustakuutoimikunnassa sen lakisäateisten tehtävien puitteissa.

Kansliapäällikkö

Olli-Pekka Rantala

Hallitusneuvos

Janne Mänttari

Jakelu

Sosiaali- ja terveysministeriö (VAHVA-asialle VN/30129/2025)
Lausuntopalvelu.fi

VN/30129/2025-LVM-10

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: